

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Secția I civilă

Decizia nr. 2415/2020

Decizia nr. 2415

Sedința publică din data de 18 noiembrie 2020

asupra recursului de față, constată următoarele:

I. Circumstanțele cauzei

1. Obiectul cauzei

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București la data de 18 mai 2017, A. a solicitat, în contradictoriu cu B. și C. S.R.L., obligarea pârâților, în solidar, la plata sumei de 8.915.200 RON cu titlu de daune morale, pentru prejudiciul moral cauzat urmare a încălcării drepturilor nepatrimoniale ale reclamantei, constând în dreptul la demnitate, la onoare, la reputație, la imagine; obligarea pârâților la prezentarea de scuze în mod public reclamantei și obligarea C. S.R.L. la publicarea pe site-ul www.x.ro, al cărui proprietar este, a dispozitivului hotărârii pronunțate de instanța de judecată, cu cheltuielilor de judecată.

În drept, cererea a fost întemeiată pe dispozițiile art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 30 Constituția României, art. 72, art. 73, art. 252, art. 253, art. 1349 și urmât., art. 1373 C. civ., art. 30, art. 192, art. 194, art. 451 și art. 453 C. proc. civ.

2. Sentința pronunțată de tribunal

Prin sentința nr. 1891 din 14 decembrie 2017, Tribunalul București, secția a V-a civilă a respins acțiunea, ca neîntemeiată.

3. Decizia pronunțată de curtea de apel

Soluția primei instanțe a fost menținută de Curtea de Apel București, secția a IV-a civilă, prin decizia nr. 517 A din 2 aprilie 2019, prin care s-a respins, ca nefondat, apelul reclamantei împotriva sentinței tribunalului.

4. Calea de atac a recursului formulată în cauză

Împotriva acestei decizii a declarat recurs reclamanta A., întemeiat în drept pe dispozițiile art. 488 alin. (1) pct. 8 C. proc. civ., susținând că soluția instanței de apel este rezultatul unei eronate interpretări și aplicări a dispozițiilor legale incidente în cauză.

În motivarea recursului, a susținut că, în mod contrar celor reținute de instanța de apel, subiectul în jurul căruia a fost construit articolul publicat la data de 19 aprilie 2017 nu a vizat condițiile în care urma să se desfășoare partajul între D., ci a vizat condițiile în care reclamanta, însoțită de un procuror, și-ar fi vizitat soțul la penitenciar în scopul de a-l șantaja, astfel încât modalitatea în care a fost realizat conținutul acestui articol este una eronată și exclude existența interesului public general reținut de către instanță.

În opinia recurente, exercitarea dreptului la liberă exprimare, de către pârâta jurnalistă, s-a realizat cu rea-credință, iar modalitatea de apreciere a instanței de apel sub acest aspect este contradictorie, întrucât pe de o parte reține, în mod corect, că exprimarea folosită este una părtinitoare, însă pe de altă parte, reține că demersul jurnalistic s-ar fi concretizat doar în comentarea afirmațiilor unei terțe persoane.

Potrivit recurente, instanța de apel a interpretat și aplicat greșit dispozițiile art. 74, art. 75 C. civ., art. 30 din Constituția României, art. 10 din Convenția Europeană, realizând, totodată, o analiză contradictorie, atunci când reține că afirmația numitei E., cu privire la o presupusă vizită secretă a reclamantei la penitenciar pentru a-și șantaja soțul, reprezintă o bază factuală care să legitimeze demersul jurnalistic al pârâților. Aceasta întrucât baza factuală nu poate fi identică cu informația însăși, o astfel de interpretare fiind un nonsens.

Recurenta a mai susținut că instanța de apel a interpretat și aplicat greșit prevederile Codului deontologic al ziaristului din perspectiva art. 75 alin. (2) C. civ. și art. 10 din Convenția Europeană, respectiv nu se poate reține că exercitarea

dreptului la liberă exprimare a respectat dispozițiile legale menționate, câtă vreme nu s-a acordat dreptul la replică, fără a se justifica în vreun fel un astfel de refuz.

5. Apărările formulate în cauză

Prin întâmpinarea formulată, intimații-pârâți S.C. C. S.R.L. și B. au solicitat respingerea recursului, ca neîntemeiat și obligarea recurenteii la plata cheltuielilor de judecată.

Urmare a comunicării întâmpinării, recurenta nu a depus răspuns la aceasta.

6. Procedura de filtru

Raportul a fost analizat în completul filtru, fiind comunicat părților, iar prin încheierea din 15 ianuarie 2020, completul de filtru a admis, în principiu, recursul.

II. Soluția și considerentele Înaltei Curți de Casație și Justiție

Analizând criticile de recurs formulate, Înalta Curte reține caracterul nefondat al căii de atac promovate.

Invocând o greșită interpretare și aplicare a normelor de drept material incidente cauzei, reclamanta a criticat, în primul rând, analiza instanței de apel realizată asupra articolului incriminat, pe care a calificat-o ca fiind eronată, cu neobservarea atentă a modului în care acesta a fost structurat și în care subiectul central este presupusa vizită secretă la penitenciar, realizată de parte, însoțită de un procuror, în scopul șantajării lui F. aflat într-o stare precară de sănătate, în timp ce partajul subsecvent divorțului nu constituie decât o informație secundară a materialului și care nu putea justifica existența interesului public asupra informațiilor în ansamblu, de natură să legitimeze dreptul la libertatea de exprimare al intimatei-pârâte.

Pornind de la această structurare a materialului jurnalistic, reclamanta contestă concluzia instanței de apel asupra existenței interesului public urmărit prin exercitarea dreptului la libera exprimare a pârâtei jurnalist.

Sușinerile reclamantei nu pot fi primite, iar viziunea acesteia asupra structurii materialului jurnalistic nu are aptitudinea de a infirma concluzia corectă a instanței de apel în privința contribuției acestuia la comunicarea unor informații de interes general.

Caracterul central al informației asupra pretinsei vizite secrete pe care reclamanta ar fi realizat-o puțin anterior survenirii decesului omului de afaceri F., este, dincolo de orice demonstrații, asigurat de elementul de noutate al acesteia. În ansamblul comunicării, pretinsa vizită a constituit motorul informației dată publicității, în absența căreia, restul elementelor nu își justificau în același grad interesul, constituind aspecte cunoscute deja publicului (cum ar fi existența pe rolul instanțelor a dosarelor privind divorțul și partajul averii omului de afaceri, aflat încarcerat pentru acuzații de corupție, disputarea averii acestuia între membrii familiei sale, în aceste condiții).

Dar, chiar astfel structurat prin caracterul de noutate al informației, este dincolo de orice îndoială că articolul privește un subiect de interes general (iar nu simpla curiozitate a indivizilor), în principal, prin persoana celui la care datele se referă - un cunoscut, influent și controversat om de afaceri, care desfășurase activități în multe zone de interes economic (asigurări, turism, jurnalism, sport, imobiliare) - dar și prin evenimentele contemporane publicării materialului al căror protagonist acesta era la data respectivă, cum ar fi anchetarea sa și a fiului pentru fapte de corupție, disputarea averii acumulate în procesul de partaj subsecvent divorțului de fosta soție.

Elementul de noutate a pretinsei vizite secrete efectuată de reclamantă este prezentată chiar în contextul acestor evenimente și nu poate fi ruptă din acest context - pentru a împărtăși opinia recurenteii asupra unicului obiectiv al materialului, acela de a o denigra - de vreme ce informația vehiculată este aceea că scopul vizitei avea legătură cu interesul reclamantei în împărțirea averii cunoscutului om de afaceri.

Afirmația recurenteii asupra inexistenței interesului public în legătură cu furnizarea informațiilor din cuprinsul materialului incriminat este una contrară realității evidente, iar o ierarhie a informațiilor comunicate poate fi, cel mult, identificată la nivelul criteriului noutății acestora.

Nici criticile prin care recurenta contestă concluzia instanței de apel asupra buneii credințe a jurnalistului - pârâtă în cauză - nu sunt îndreptățite, acuzarea unui caracter contradictoriu al considerentelor deciziei dedicate acestei analize nefiind sub niciun aspect justificată.

Faptul că în analiza sa asupra conținutului materialului jurnalistic, instanța de apel admite existența unei doze de

exagerare a pârâtei (dar pe care o apreciază ca fiind firească, de natură să atragă atenția asupra informației comunicate), pe care o și identifică la nivelul unor exprimări utilizate în titlul articolului ori în partea sa introductivă, nu este de natură să contrazică concluzia asupra bunei credințe a acesteia, dedusă din punerea informației furnizate sub semnul incertitudinii, al eventualității, al nevoii verificării acesteia.

Dimpotrivă, analiza instanței relevă o verificare obiectivă a acuzațiilor reclamantei, în care se admite că relatarea jurnalistică nu a fost una perfect neutră - ceea ce ar fi presupus simpla comunicare a celor relatate jurnalistei de sursa sa, în persoana numitei E. - dar, în care se precizează deopotrivă, că, în acord cu jurisprudența CEDO, se bucură de protecția art. 10 din Convenție nu doar substanța ideilor și informațiilor comunicate, ci și modul de exprimare a acestora, o anumită doză de exagerare ori de provocare fiind admisă atunci când se analizează limitele ce pot fi aduse libertății de exprimare jurnaliste.

În pofida acestei "doze de apreciere morală", pe care instanța de apel o admite ca fiind prezentă la nivelul comunicării realizate prin materialul jurnalistic analizat, nota dominantă a acestuia este, indiscutabil, cea a eventualității, a supoziției, a îndoielii în privința veridicității informației comunicate, lăsată sub semnul nevoii de a fi verificată. Întrebarea retorică din titlu, utilizarea condiționalului optativ ("ar fi avut o discuție"), emiterea de supoziții ("pare să fie G.") ori chiar afirmarea explicită în sensul că "Povestea va fi lămurită de judecătoria de la Tribunalul București pe 26 aprilie", susțin pe deplin observația instanței de apel în sensul că autorul articolului nu afirmă cu putere de adevăr informațiile comunicate.

Dimpotrivă, în continuarea materialului este dezvăluită și sursa acestor informații în persoana "H.", a cărei relatare include și mențiunea că aceasta, la rândul său, comunică informații aflate sub semnul incertitudinii ("Suntem în faza de verificare, pentru că fiecare vizită trebuie înregistrată").

Așadar, în mod evident și lipsit de orice îndoială, materialul verificat relatează un subiect pe baza comunicărilor altora, cărora le dezvăluie identitatea și le redă relatările prin utilizarea ghilimelelor, împrejurare față de care invocarea existenței unei baze factuale pe care instanța de apel o identifică în mod eronat cu declarațiile numitei E., nu se justifică.

Presupusa vizită și presupusa discuție pe tema obținerii milioane de euro nu constituie judecăți de valoare ale jurnalistului, ci relatări ale sursei acestuia la care se referă în mod explicit în cuprinsul materialului, prin redarea lor integrală, astfel că recurgerea la argumentul existenței unei baze factuale este nenecesară analizei.

Cu toate acestea, își mențin pe deplin justetea concluziile instanței de apel care reține că materialul conține comentarii ale jurnalistului pe marginea afirmațiilor altei persoane, comentarii care nu se pretind a tranșa adevărul, ci propun un subiect de dezbateră cu un ridicat grad de probabilitate, lansând o posibilă explicație asupra împrejurărilor relatate, amintind de fiecare dată că în discuție sunt "acuzații", "povestea" ce urmează a fi lămurită ori informația relatată de sursă, care urmează a fi verificată. Un atare exercițiu al dreptului la libertate de exprimare nu poate fi considerat nici excesiv și nerezonabil și nici contrar bunei credințe cât să justifice concluzia asupra necesității limitării dreptului consacrat prin art. 10 din Convenție și angajarea răspunderii civile delictuale a intimății-pârâte.

Cât privește refuzul dreptului la replică al reclamantei, s-a reținut de către instanța de apel că acesta vizează, în primul rând, poziția și decizia pârâtei de rang 2 (SC C. SRL). Cu referire la situația pârâtei-jurnalist, o atare împrejurare nu demonstrează în sine reaua sa credință cât timp în legătură cu exercitarea dreptului său la libertatea de exprimare nu pot fi reținute încălcări ori manifestări excesive care să fi condus la afectarea dreptului la viața privată a reclamantei.

În considerarea tuturor acestor motive, apreciind că soluția criticată nu încalcă, așa cum s-a criticat, ci consfințește o corectă interpretare și aplicare a normelor de drept material incidente cauzei, Înalta Curte va respinge ca nefondat recursul declarat.

Cât privește cererea intimațiilor-pârâți de acordare a cheltuielilor de judecată formulată prin întâmpinarea din recurs, va fi respinsă în considerarea nedovedirii acestora de către părțile care le-au solicitat.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

ÎN NUMELE LEGII

D E C I D E

Respinge, ca nefondat, recursul declarat de reclamanta A. împotriva deciziei nr. 517 A din 2 aprilie 2019 a Curții de Apel București, secția a IV-a civilă.

Respinge cererea formulată de intimații - pârâți B. și S.C. C. S.R.L. prin administrator special I. și administrator judiciar J.

de acordare a cheltuielilor de judecată.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 18 noiembrie 2020.